

Knihovna (pobočka)

Kraj

Místo

DENÍK KNIHOVNY

NA ROK 2022 ^{*)}

^{*)} Základní knihovny s neprofesionálními pracovníky mohou DENÍK používat průběžně bez ohledu na jednotlivé měsíce a roky.

OBSAH

I. UŽIVATELÉ KNIHOVNY.....	23
II. SLUŽBY UŽIVATELŮM-VÝPŮJČKY.....	49
III. ELEKTRONICKÉ SLUŽBY.....	75
IV. MEZIKNIHOVNÍ VÝPŮJČNÍ SLUŽBA, VYDAVATELSKÁ ČINNOST.....	101
V. KULTURNÍ A VZDĚLÁVACÍ AKCE PRO VEŘEJNOST.....	127
VI. AKTIVITY PRO KNIHOVNY A PROVOZOVATELE, REGIONÁLNÍ FUNKCE (VÝBĚR).....	153

ÚVOD

Deník knihovny je vydáván ve spolupráci NIPOS a Knihovnického institutu Národní knihovny ČR jako podklad pro knihovnickou statistiku. Obsahuje formuláře pro vedení průběžné evidence o činnosti knihovny, které pak slouží pro vyplňování ročního statistického výkazu KULT (MK) 12-01, schváleného Českým statistickým úřadem.

Výkaz o knihovně obsahuje ukazatele, které charakterizují současnou podobu a očekávaný vývoj veřejných knihovnických a informačních služeb poskytovaných knihovnami zřízenými a provozovanými orgány územní samosprávy a státem. Respektuje doporučení UNESCO ke knihovnické statistice, resp. jeho metodologické a datové požadavky. Výkaz slouží jako jeden z podkladů pro řídicí činnosti, hodnocení knihoven, plánování, srovnávání, pro nejrůznější koncepční i projektové práce a je i zdrojem pro mezinárodní statistiky a srovnávání.

Deník vedle tabulkové části obsahuje i část metodickou zahrnující 3 kapitoly: Závazné definice, Pokyny pro vyplňování jednotlivých ukazatelů Deníku a Pokyny pro vyplňování jednotlivých ukazatelů Výkazu o knihovně za rok Kult (MK) 12-01.

K vyplnění statistického výkazu jsou v Deníku uvedeny metodické **pokyny** a definice.

Pro organizaci elektronického sběru je uvedena – Předkládací **cesta**.

Předkládací cesta pro statistické výkazy za rok 2022:

1) Knihovna

odešle výkaz včetně údajů za své pobočky do 8. února 2023 pověřené knihovně.

2) Pověřená knihovna

zkontroluje a vloží statistické údaje za všechny knihovny v oblasti své působnosti a za sebe do elektronických formulářů statistiky umístěných na internetové stránce NIPOS do **6. března 2023** Současně zašle Souhlas s publikováním údajů za pověřenou knihovnu a případné komentáře do NIPOS.

3) Krajská knihovna

překontroluje údaje za pověřené knihovny a vloží údaje za svou krajskou vědeckou knihovnu do elektronických formulářů statistiky umístěných na internetové stránce NIPOS do **21. března 2023**. Současně zašle Souhlas s publikováním údajů za sebe a případné komentáře k výkazům do NIPOS.

Deník knihovny lze stáhnout z internetových stránek <http://www.nipos-mk.cz>

nebo stránek Knihovnického institutu Národní knihovny ČR <http://ipk.nkp.cz/statistika-pruzkumy-dokumenty/statistiky>

1. ZÁVAZNÉ DEFINICE

1. Obsluhovaná populace

Počet obyvatel okruhu působnosti knihovny, počet obyvatel obce nebo obcí, obecní nebo městské části, pro jejíž obyvatele je vykazující knihovna zřízena ¹. Uvádí se stav k 31. 12. vykazovaného roku ². Celkový součet obyvatel by měl odpovídat statisticky sledovanému území (např. obec, městská část). Do počtu obsluhované populace se započítávají také cizinci s realizovaným pobytem (trvalý a přechodný).

2. Knihovní fond

Soubor vybraných, uspořádaných, evidovaných a odborně knihovnický zpracovaných dokumentů, shromážděných a uchovávaných v knihovně, který je k dispozici uživatelům pro absenční a prezenční půjčování a poskytování dalších knihovnických a informačních služeb.

3. Knihovní jednotka

Základní jednotka evidence a statistiky knihovního fondu zapsaná v přírůstkovém seznamu.

4. Naučná literatura

Vědecká, odborná a populárně naučná literatura ve formě knihy, ze všech oborů lidské činnosti a encyklopedická literatura.

5. Krásná literatura

Veškerá beletrie, tj. próza, poezie, divadelní hry a filmové scénáře ve formě knihy.

6. Rukopis

Původní dokument psaný rukou, na psacím stroji nebo na počítači.

7. Mikrografický dokument

Fotografický dokument vyžadující pro použití zvětšení. Zahrnuje mikrofilmy a mikrofiše, apod. Diapozitivy se do této skupiny nezahrnují.

8. Kartografický dokument

Dvojměrné a trojměrné mapy, plány, atlasy s kartografickou informací, globusy, topografické modely, plastické mapy a letecké snímky (nezahrnuje kartografické dokumenty ve formě knihy, v mikrografické, audiovizuální a elektronické formě).

9. Tištěná hudebnina

Písemný dokument, jehož základním obsahem a podstatou je notový zápis hudebního díla. Může být ve formě volných listů nebo svazku a jeho součástí může být i text.

10. Zvukový dokument

Dokument se záznamem zvuku, např. MP3, CD, magnetofonový pásek, kazeta, gramofonová deska, apod.

11. Zvukově obrazový dokument

Dokument se zvukově obrazovým (audiovizuálním) záznamem, který vyžaduje použití speciálního zařízení (např. videopřehrávače apod.) k umožnění poslechu a k prohlížení, např. ozvučené videozáznamy, DVD-video, filmové záznamy (nezahrnuje mikrografické a elektronické dokumenty).

12. Obrazový dokument

Dokument, jehož základní charakteristikou je dvojrozměrné obrazové vyjádření – např. fotografie, malba, umělecká reprodukce aj.

13. Elektronický dokument

Pro potřeby statistiky dokument v elektronické formě na pevném nosiči, zpřístupňovaný počítačovou technikou. Dokument, který se od tištěných typů dokumentů odlišuje nikoliv obsahovými, ale formálními vlastnostmi, zejména digitálním způsobem záznamu informací a z něho vyplývající větší nezávislostí a oddělitelností obsahu dokumentu od nosiče dat. Za elektronické dokumenty na hmotných nosičích jsou považovány CD a DVD, které lze přehrát jen pomocí PC a dále CD a DVD s texty v pdf, obrázky a programy.

14. Jiné dokumenty

Všechny zbývající nezařazené dokumenty, např. normy, patentové spisy, firemní literatura, separáty, trojrozměrné dokumenty, multimediální soubory, dokumenty v Braillově písmu, deskové (společenské) hry atd.

15. Periodikum, seriálová publikace

Dokument v tištěné nebo elektronické formě, vydávaný postupně s pravidelnou nebo nepravidelnou periodicitou, obvykle s číselným nebo chronologickým označením, pod stejným názvem a se záměrem stálého pokračování. Zahrnuje např. časopisy, noviny, sborníky, výroční zprávy.

16. Volný výběr

Knihovní fond, který je přímo přístupný uživatelům bez zprostředkování knihovníkem.

17. Přírůstek (knihovního fondu)

Souhrn knihovních jednotek, které byly během vykazovaného období doplněny do knihovního fondu knihovny nákupem, darem, digitalizací, výměnou, převedením z jiné knihovny při organizační změně nebo jakýmkoliv jiným způsobem a evidovány v přírůstkovém seznamu.

18. Úbytek (knihovního fondu)

Souhrn knihovních jednotek, které byly během vykazovaného období vyřazeny z knihovního fondu (ztráty, poškození, aktualizace, převod do jiné knihovny při organizační změně apod.) a evidovány v seznamu úbytků.

19. Registrovaný uživatel

Fyzická nebo právnická osoba, která měla během alespoň části vykazovaného období platnou registraci v knihovně (nově založenou, obnovenou, nebo platnou z minulého období), a která je oprávněna půjčovat si dokumenty (absenčně i prezenčně) z fondů knihovny, anebo využívat další knihovnické a informační služby. Registrace může být provedena za přítomnosti osoby

¹ Nebo počet osob, jimž je knihovna připravena poskytovat své služby.

² Nejaktuálnější údaje najdete na adrese <http://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-pocty-obyvatel-v-obcich.aspx> Obsluhuje-li knihovna pouze místní část obce, musí tento údaj zjistit na obecním (městském) úřadě.

v knihovně nebo pro některý typ služeb dálkově prostřednictvím internetu. Tato fyzická nebo právnická osoba se v jedné knihovně započítává pouze jednou ve vykazovaném roce.

Do počtu registrovaných uživatelů se započítává i uživatel, který měl platnou registraci z uplynulého roku, a který provedl v průběhu běžného roku alespoň jednu transakci zaznamenanou knihovním systémem, např. výpůjčku, vrácení, prodloužení výpůjční lhůty, rezervaci apod. i v tomto případě platí, že uživatel může být registrován v kalendářním roce pouze jednou.

Příklad: uživatel se registruje v listopadu roku 2016, v únoru si půjčí knihu a bude mu pro potřeby statistiky potvrzena registrace pro rok 2017. V listopadu 2017 mu projde roční registrace a požádá o její prodloužení. v tomto případě se obnovena registrace pro potřebu statistiky nezapočítává, ale započte se v roce 2018 při první výpůjčce.

20. Neregistrovaný uživatel

Fyzická nebo právnická osoba, která není ve vykazovaném období registrována v knihovně, ale která využije některou službu v knihovně, která není vázána na registraci (např. prezenční výpůjčky, přístup na internet, vzdělávací nebo kulturní akcí).

21. Registrovaný uživatel do 15 let

Fyzická osoba, která nedosáhla věku 15 let a měla během alespoň části vykazovaného období platnou registraci v knihovně (nově založenou, obnovenou, nebo platnou z minulého období), a která je oprávněna si půjčovat dokumenty (absenčně i prezenčně) z fondů knihovny, anebo využívat další knihovnické a informační služby. Registrace je podmíněna souhlasem zákonného zástupce. Tato osoba se v jedné knihovně započítává pouze jednou ve vykazovaném roce. Věkem do 15 se myslí situace, kdy v období od 1. ledna do 31. prosince osoba nedovršila věk 15 let, tj. neměla v daném roce své 15 narozeniny.

Do počtu registrovaných uživatelů do 15 let se započítává i uživatel, který měl platnou registraci z uplynulého roku, a který provedl v průběhu běžného roku alespoň jednu transakci zaznamenanou knihovním systémem, např. výpůjčku, vrácení, prodloužení výpůjční lhůty, rezervaci apod. i v tomto případě platí, že uživatel může být registrován v kalendářním roce pouze jednou. Viz příklad v definici č. 19.

22. Návštěvník knihovny

Pro potřeby evidence a statistiky je to každý, kdo toho dne osobně navštívil knihovnu a využil některou z jejích služeb, kulturních nebo vzdělávacích akcí (fyzická návštěva), a každý vstup do oblasti elektronických služeb poskytovaných knihovnou a jejich on-line využití, z prostoru mimo knihovnu (virtuální návštěva).

23. Návštěvník knihovny – fyzická návštěva

Registrovaný nebo neregistrovaný uživatel, který toho dne (fyzicky) navštívil knihovnu, realizoval výpůjčku (půjčil si nebo vrátil knihovní dokumenty) nebo mu byla poskytnuta jiná knihovnická či informační služba. Započítávají se i účastníci kulturních, vzdělávacích a dalších akcí pořádaných v knihovně (besed, přednášek, výstav, kurzů, exkurzí atd.).

24. Návštěvník kulturní, komunitní nebo volnočasové akce

Osoba, která se zúčastnila knihovnou pořádané kulturní, komunitní nebo volnočasové akce, bez ohledu na to, zda je nebo není registrovaným uživatelem knihovny.

24a. Návštěvník on-line (virtuální) kulturní, komunitní nebo volnočasové akce

Osoba, která se zúčastnila nebo následně sledovala knihovnou pořádané on-line (virtuální) kulturní komunitní nebo volnočasové akce bez ohledu na to, zda je nebo není registrovaným uživatelem. Takovou osobou se rozumí každý, kdo sledoval akci prostřednictvím sociálních sítí nebo webové stránky knihovny ať už v reálném čase konání akce nebo zpětně. Metodika vykazování počtu návštěvníků on-line akcí je dostupná na webové stránce Knihovnického institutu v oddíle statistika: <https://ipk.nkp.cz/statistika-pruzkumy-dokumenty/statistiky>

25. Návštěvník vzdělávací akce (účastník vzdělávací akce)

Osoba, která se zúčastnila knihovnou pořádané vzdělávací akce, bez ohledu na to, zda je nebo není registrovaným uživatelem knihovny.

25a. Návštěvník ostatních akcí, jejichž hlavním pořadatelem není knihovna

Osoba, která se zúčastnila akce pořádané v knihovně, jejíž hlavním pořadatelem není knihovna.

25b. Návštěvník on-line (virtuální) vzdělávací akce

Osoba, která se zúčastnila nebo následně sledovala knihovnou pořádané on-line (virtuální) vzdělávací akce bez ohledu na to, zda je nebo není registrovaným uživatelem. Takovou osobou se rozumí každý, kdo sledoval akci prostřednictvím sociálních sítí nebo webové stránky knihovny ať už v reálném čase konání akce nebo zpětně. Metodika vykazování počtu návštěvníků on-line akcí je dostupná na webové stránce Knihovnického institutu v oddíle statistika: <https://ipk.nkp.cz/statistika-pruzkumy-dokumenty/statistiky>

26. Návštěvník využívající internet v knihovně

Osoba, která toho dne využila internet v knihovně bez ohledu na to, zda je či není registrovaným uživatelem knihovny.

27. Návštěvník on-line služeb knihovny (virtuální návštěva)

Osoba, která vstoupila do elektronického katalogu prostřednictvím webového rozhraní, resp. každý adresný vstup do výpůjčního protokolu, do specializovaných databází a licencovaných elektronických zdrojů apod. z prostoru mimo knihovnu. Dále osoba, která se zúčastnila on-line (virtuální) vzdělávací, kulturní, komunitní nebo volnočasové akce z prostoru mimo knihovnu.

28. Výpůjčka

Knihovnou skutečně a zaevidované půjčení jedné knihovní jednotky jednomu uživateli prezenčně nebo absenčně. Výpůjčky periodik viz Definice č. 36. Výpůjčky kopií se evidují a vykazují ve svazcích originálních dokumentů. Výpůjčkou je i uživatelem požadované prodloužení výpůjčky (před uplynutím výpůjční doby) viz Definice č. 31 Prolongace výpůjčky. Prezenční výpůjčky se uvedou pouze v případě, že byly evidovány³. Pozn.: Elektronické výpůjčky e-dokumentů (e-knih) jsou vykazovány v rámci elektronických služeb, viz Definice 53a.

29. Prezenční výpůjčka

Knihovnou registrované a zaevidované půjčení jedné knihovní jednotky v prostorách knihovny³.

30. Absenční výpůjčka

Knihovnou registrované a zaevidované půjčení jedné knihovní jednotky mimo knihovnu.

³ Při evidenci ve výpůjčním protokolu musí být rozlišeno, zde se jedná o absenční výpůjčku, prezenční výpůjčku nebo prolongaci.

31. Prolongace výpůjčky

Prodloužení výpůjčky před uplynutím řádné výpůjční doby dané knihovním (výpůjčním) řádem knihovny. Provádí se na vyžádání uživatele, v knihovně nebo on-line. Nezahrnuje automaticky generovaná prodloužení výpůjčky knihovním systémem bez žádosti uživatele. Prolongace výpůjčky se statisticky eviduje a vykazuje jako další výpůjčka³.

32. Výpůjčka naučné literatury dospělému uživateli

Výpůjčka vědecké, odborné, populárně naučné a encyklopedické literatury dospělému uživateli.

33. Výpůjčka krásné literatury dospělému uživateli

Výpůjčka beletrie, tj. prózy, poezie, divadelních her a filmových scénářů dospělému uživateli.

34. Výpůjčka naučné literatury dětskému uživateli

Výpůjčka naučné literatury uživateli do 15 let.

35. Výpůjčka krásné literatury dětskému uživateli

Výpůjčka beletrie uživateli do 15 let.

36. Výpůjčka periodika

Výpůjčka jednoho vázaného ročníku (nebo svazku, tj. k. j.). U průběžně docházejících periodik je výpůjčkou každý jednotlivý sešit nebo číslo periodika (evidovaného v evidenci docházejících periodik). Ukončený ročník docházejících periodik má být zkompletován a půjčován (a evidován) jako jedna knihovní jednotka.

37. Webová stránka knihovny

Elektronická služba knihovny, která má jednoznačnou doménu na internetu nebo využívá doménu jiného subjektu. Skládá se ze souboru digitálních dokumentů obsahujících základní informace o knihovně a jejích službách a zprostředkujících elektronické služby knihovny (např. elektronický katalog, licencované i vlastní databáze, on-line výpůjční služby, on-line informační služby)⁴. Cílem webové stránky je poskytnout přístup ke knihovnickým a informačním službám a zdrojům nepřetržitě po 24 hodin, 7 dnů v týdnu.

38. Počet návštěv webové stránky knihovny

Počet návštěv webové stránky knihovny bez ohledu na počet stran nebo prohlížených souborů, z prostoru knihovny nebo z prostoru mimo knihovnu⁵. Návštěva webové stránky je definována jako série požadavků na stránky jednoho webu od jednoho unikátního návštěvníka v rámci časového intervalu 30 minut (tzn. – že nový požadavek na stránku dotčeného webu musí následovat maximálně za 30 minut od předchozího požadavku). Pokud mezi dvěma požadavky uplynulo více než 30 minut, jde již o novou návštěvu/návštěvníka⁶. Toto pravidlo vychází z mezinárodního standardu organizace IF ABC a je používáno jak měřícími službami domácími⁶, tak i zahraničními⁶.

39. Elektronický katalog knihovny (OPAC)

Veřejně dostupný online katalog určený uživatelům knihovny. Kromě vlastního vyhledávání záznamů dokumentů obvykle zpřístupňuje i řadu dalších služeb, např. umožňuje správu uživatelského konta, přístup k dalším informačním zdrojům apod.

40. Elektronický katalog knihovny (OPAC) na internetu

Elektronický katalog knihovny, který může veřejnost využívat prostřednictvím dálkového přístupu, tj. přes webové rozhraní.

41. Vstup do elektronického katalogu

Vstup (připojení) do elektronického katalogu (OPAC) je definován jako úspěšný požadavek na elektronický katalog (OPAC) uskutečněný z počítače v prostorách knihovny nebo z prostoru mimo knihovnu.

Je to jeden cyklus uživatelských aktivit, který začíná připojením uživatele k OPAC a končí ukončením aktivit v OPAC, což je buď explicitně (tj. opuštění OPAC odpojením nebo ukončením, tzv. exit, logout) nebo implicitně (tj. vyčerpání času na základě nečinnosti uživatele, tzv. timeout). Průměrná doba časové prodlevy je stanovena na 30 minut. Delší potřebná doba se vykazuje jako další připojení. Nerozlišují se vstupy uživatelů a pracovníků knihovny. Údaje o počtech vstupů jsou k dispozici z automatizovaného knihovního systému. Pokud knihovna není schopna odlišit vstupy z prostoru knihovny a mimo prostor knihovny, stanoví vzájemné proporce pomocí kvalifikovaného odhadu, ale pak takový údaj uvede pouze v komentáři.

42. Vstup do elektronického katalogu z prostoru knihovny

Vstup do elektronického katalogu (OPAC) z prostoru knihovny je definován jako úspěšný požadavek na OPAC uskutečněný z počítače v prostorách knihovny.

43. Vstup do elektronického katalogu z prostoru mimo knihovnu

Vstup do elektronického katalogu (OPAC) z prostoru mimo knihovnu je definován jako úspěšný požadavek na OPAC pomocí dálkového přístupu (přes webové rozhraní).

44. Elektronický výpůjční protokol (on-line)

Elektronická evidence uživatelů, výpůjček a dalších operací vztahujících se k jednotlivým uživatelským kontům. Statistika sleduje vstupy registrovaných uživatelů do protokolu, který může uživatel realizovat pouze na základě přiděleného vstupního kódu.

45. Vstup do elektronického výpůjčního protokolu

Vstup do elektronického výpůjčního protokolu je definován jako vstup (připojení) uživatele do vlastního uživatelského konta z počítače umístěného v prostorách knihovny nebo z počítače mimo knihovnu, tzn. pomocí dálkového přístupu.

46. Vstup do elektronického výpůjčního protokolu z prostoru knihovny

Je vstup (připojení) uživatele do vlastního uživatelského konta z počítače umístěného v prostorách knihovny.

⁴ Základní doporučené údaje na webové stránce knihovny: Název a sídlo knihovny, stručná charakteristika a organizační struktura (oddělení), otevírací doba, Knihovní řád, vstupy do DB, OPAC atd., odkazy na další knihovny, zřizovatele (provozovatele), viz Standard pro dobrou knihovnu v článku 9 (Webová prezentace knihovny) <https://ipk.nkp.cz/legislativa/normy-standardy-doporuceni>

⁵ Návod na měření návštěv webové stránky <https://ipk.nkp.cz/docs/stat/mereni-virtualnich-navstev-2019/view>

⁶ Toto pravidlo vychází z mezinárodního standardu organizace IF ABC a je používáno jak měřícími službami domácími (např. Toplist <http://www.toplist.cz/> nebo Navrcholu <http://navrcholu.cz/Texty/sluzby/o-mereni-navstevnosti/>), tak i zahraničními (např. Google Analytics: <http://www.google.cz/intl/cs/analytics/>).

47. Vstup do elektronického výpůjčního protokolu z prostoru mimo knihovnu

Je vstup (připojení) uživatele do vlastního uživatelského konta pomocí dálkového přístupu.

48. Licencované elektronické informační zdroje

Elektronické databáze (bibliografické, plnotextové a faktografické) a jednotlivé informační dokumenty, do nichž má knihovna pro své uživatele zajištěn přístup.

Za elektronické informační zdroje považujeme báze dat zařazené do fondu knihovny, zpracované v lokálních informačních systémech a zpřístupňované prostřednictvím sítě. Jejich akvizice se uskutečňuje: nákupem dat, *získáním přístupových práv v rámci lokální, regionální, národní, skupinové (konsorcia) nebo individuální licenční smlouvy, získáním přístupových práv na základě legislativní úpravy (povinný výtisk) digitalizací nebo cíleným lokálním ukládáním digitálních dokumentů v souladu s autorským právem.*

Za databázi se považují soubory či sestavy dat, faktografických údajů, textů a jiných digitálních objektů, které se zpřístupňují prostřednictvím společného rozhraní. Zahrnujeme sem zejména báze elektronických periodik zpřístupňované v rámci konsorcií, agregační báze typu EBSCO, JSTOR, ANOPRESS, které nabízejí periodika různých vydavatelů.

Nezahrnují se volné zdroje, portály knihoven (např. virtuální odborné knihovny), soubory odkazů zpracované v bázi dat nebo elektronické kurzy. Nezahrnují se rovněž tituly přístupné jako pay-per-view nebo báze přístupné pouze na testování.

49. Vstup do elektronických informačních zdrojů a databází

Vstup (připojení) do elektronických informačních zdrojů a databází (dále jen databáze) z prostoru knihovny nebo z prostoru mimo knihovnu. Je definován jako úspěšný požadavek na databázi uskutečněný z počítače v prostorách knihovny nebo z počítače mimo prostor knihovny, tzn. pomocí dálkového přístupu. Průměrná doba časové prodlevy je stanovena na 30 minut. Delší potřebná doba se vykazuje jako další připojení. Nerozlišují se vstupy uživatelů a pracovníků knihovny.

Zahrnuje se počet vstupů do elektronických informačních zdrojů a databází vlastních i licencovaných.

Pro dokumenty zpřístupňované ze serverů jiných poskytovatelů dodává statistiky poskytovatel příslušné služby případně vedoucí konsorcia. Zpřístupňuje-li knihovna vlastní digitální dokumenty (např. vlastní digitalizované objekty, elektronické disertace apod.), vykazuje statistiky sama.

50. Vstup do elektronických informačních zdrojů a databází celkem z prostoru knihovny.

Úspěšný požadavek na databázi nebo informační zdroj uskutečněný z počítače v prostorách knihovny. Zahrnuje se počet vstupů do vlastních i licencovaných elektronických informačních zdrojů a databází ⁷.

51. Vstup do elektronických informačních zdrojů a databází celkem z prostoru mimo knihovnu

Úspěšný požadavek na databáze nebo informační zdroj uskutečněný z počítače umístěného v prostoru mimo knihovnu pomocí dálkového přístupu. Zahrnuje se počet vstupů do vlastních i licencovaných elektronických informačních zdrojů a databází ⁷.

52. Zobrazení (stažení) digitálního dokumentu

Zpřístupnění dokumentu nebo jeho části (např. časopiseckého článku, celého digitálního dokumentu, nebo jeho části typu kapitoly či vloženého vyobrazení nebo odkazu) bez ohledu na zobrazovací formát (např. pdf, html, ps) na neomezenou dobu. Nezapočítává se pouhé stažení obálky, obsahu či jiné doprovodné součásti dokumentu.

53. Počet zobrazených (stažených) digitálních dokumentů

Počet zobrazených (stažených – „download“) dokumentů z vlastních specializovaných databází a licencovaných elektronických informačních zdrojů ⁷ případně z OPAC, které jsou uživatelům k dispozici prostřednictvím lokální sítě nebo internetu ⁷.

53a. E-výpůjčka e-dokumentu, počet e-výpůjček e-dokumentů

Přenos elektronického dokumentu (zpravidla e-knihy) jednomu uživateli na časově omezenou dobu na vlastní zařízení uživatele.

Pozn. Zahrnuje e-výpůjčky ze systémů typu např. Palmknihy, EBSCO, Ebrary, Flexibooks a jiné. Nepatří sem výpůjčka čtečky.

54. Počet vlastních specializovaných databází

Počet elektronických databází, které knihovna sama vytváří, jejichž obsah je speciálně tematicky, regionálně nebo jinak vymezen, a které zpřístupňuje uživatelům na místě (prostřednictvím PC v prostoru knihovny) i prostřednictvím sítě internet. Nezahrnuje elektronický katalog knihovny a výpůjční protokol.

55. On-line služby

Všechny služby, které knihovna poskytuje uživatelům prostřednictvím sítě, např. internetu, intranetu, extranetu (on-line výpůjční služby, tj. objednávky, rezervace, prodlužování výpůjček, on-line informační a referenční služby, elektronické dodávání dokumentů, on-line vzdělávací, kulturní, komunitní a volnočasové akce).

55a. On-line výpůjční služby

Služby poskytované prostřednictvím elektronického výpůjčního protokolu, např. objednávky, rezervace, prodlužování výpůjček, ale i výpůjčky e-dokumentů

56. On-line informační služby (počet zodpovězených dotazů)

Pro potřeby statistického výkaznictví jsou to informační služby, které knihovna poskytuje svým uživatelům prostřednictvím internetu na základě jejich vyžádání. (např. služba Ptejte se knihovny, Napište nám, dotazy ze sociálních sítí apod.)

⁷ Lze započítat i zobrazování (stahování) samostatných digitálních dokumentů umístěných na webové stránce knihovny, např. digitalizované knihy a periodika. Podmínkou je, aby tyto dokumenty byly evidovány a zpracovány jakou součástí knihovního fondu. Pro dokumenty zpřístupňované ze serverů jiných poskytovatelů dodává statistiky poskytovatel příslušné služby případně vedoucí konsorcia. Zpřístupňuje-li knihovna vlastní digitální dokumenty (např. vlastní

digitalizované objekty, elektronické disertace apod.), vykazuje statistiky sama knihovna. Doporučuje se využívat statistiky kompatibilní s metodou COUNTER (viz <http://www.projectcounter.org>).

57. Meziknihovní výpůjční služba (MVS)

Typ výpůjční služby, která umožňuje kterékoli knihovně vyžádat si a půjčit pro svého uživatele od jiné knihovny v rámci státu ty dokumenty, které nemá ve svém fondu, a naopak půjčovat na vyžádání dokumenty z vlastních fondů jiným knihovnám. Může být realizována výpůjčkou fyzického dokumentu, kopií nebo elektronickou formou.

58. Mezinárodní meziknihovní výpůjční služba (MMVS)

Meziknihovní výpůjční služba, která se realizuje mezi knihovnami různých států. Může být realizována výpůjčkou fyzického dokumentu, kopií nebo elektronickou formou.

59. Požadavek (v rámci MVS i MMVS)

Požadavkem se rozumí tištěná nebo elektronická žádanka o poskytnutí výpůjčky dokumentu (nebo jeho kopie) zasláná do jiné knihovny nebo obdržena z jiné knihovny.

60. Kladně vyřízený požadavek (v rámci MVS i MMVS)

Zaslání (nebo obdržení) dokumentu (nebo jeho kopie) na základě obdržené (zaslané) žádanky.

61. Výměnný fond

Samostatná část knihovního fondu pověřené knihovny, která je určena k půjčování v knihovnách obsluhovaných v rámci regionálních funkcí.

62. Výměnný soubor

Jednorázově dodaný a zapůjčený soubor knih a dalších dokumentů do (obsluhované) knihovny na určitou dobu (obvykle delší než je řádná výpůjční doba půjčující knihovny) z výměnného fondu. Tato služba se neřídí zásadami meziknihovní výpůjční služby. Výměnné soubory se nezapočítávají do stavu knihovního fondu v ř. 0101, ani do počtu k. j. ve volném výběru v ř. 0115.

63. Kulturní, komunitní nebo volnočasová akce pro veřejnost

Knihovnou pořádané akce pro uživatele a veřejnost, jejichž přínosem je kultivace osobnosti, poskytují zábavu a estetický zážitek. Od účastníků se zpravidla nevyžaduje aktivní spoluúčast, např. besedy, výstavy, literární pásma, hudební pořady, koncerty, kvízy, divadlo jednoho herce, literární čtení, besedy s převažující kulturní složkou, Muzejní noc, cestovatelské besedy, besedy s dětmi (pohádky, říkadla...), autorská čtení, S knížkou do života (Bookstart), pasování prvňáčků, Knížka pro prvňáčka, Noc s Andersenem, Lovci perel, soutěže, hraní společenských her, výtvarné, tvůrčí dílny, vyhodnocení soutěží, filmové projekce, divadelní představení, křty knih, recitační pásma, vernisáže výstav, komunitní, pohybové a relaxační aktivity. Nezahrnují se nástěnky a drobné výstavy (např. novinek).

Komunitní aktivity = knihovnou pořádané akce, které oslovují obyvatele regionálně příslušných lokalit. Řadí se mezi ně volnočasové a vzdělávací aktivity, jež knihovny poskytují veřejnosti s ohledem na specifické potřeby cílových skupin. Knihovny se pomocí těchto aktivit snaží být nejen místem mezigeneračního setkávání, seznámení obyvatel rozdílných etnik, národností, ale také prostorem pro lidi z různých sociálních poměrů.

63a. On-line (virtuální) kulturní, komunitní nebo volnočasové akce

Knihovnou pořádané akce v on-line (virtuálním) prostoru pro uživatele a veřejnost, jejichž přínosem je kultivace osobnosti, poskytují zábavu a estetický zážitek. Od účastníků se zpravidla nevyžaduje aktivní spoluúčast, například besedy, a další akce, které uvádí definice 63, a které je možné realizovat ve virtuální podobě. Nezapočítávají se upoutávky na připravované akce a instruktážní videa (například videa, která učí návštěvníky používat OPAC nebo jiné služby, které knihovna nabízí atd.).

64. Vzdělávací akce pro veřejnost

Knihovnou pořádané akce pro uživatele a veřejnost, jejichž přínosem je rozvoj vědomostí a znalostí, poskytují nové informace a poznatky. Od účastníků se zpravidla vyžaduje aktivní spoluúčast. Například školení, kurzy, konference, přednášky, výstavy s informacemi (o autorovi, místě, historii...), exkurze, knihovnicko-informační lekce, speciální akce (např. k výročí knihovny / kombinované prohlídky...), diskuze, workshopy, univerzity volného času, akce konané ve spolupráci se školou jako součást výuky (čtenářská, informační a digitální gramotnost), komentované hudební a filmové pořady.

64a. On-line (virtuální) vzdělávací akce pro veřejnost

Knihovnou pořádané akce v on-line (virtuálním) prostoru pro uživatele a veřejnost, jejichž přínosem je rozvoj vědomostí a znalostí, poskytují nové informace a poznatky. Od účastníků se zpravidla vyžaduje aktivní spoluúčast, například webináře a další akce, které uvádí definice 64, a které je možné realizovat ve virtuální podobě. Do vzdělávacích akcí se nezapočítávají upoutávky na připravované akce a instruktážní videa (například videa, která učí návštěvníky používat OPAC nebo jiné služby, které knihovna nabízí).

64b. Ostatní akce, jejichž hlavním pořadatelem není knihovna

Ostatní akce, jejichž hlavním pořadatelem není knihovna, tj. akce, které se konají v objektu knihovny, například komunitní akce organizované institucemi, spolky a sdruženími v místě nebo v rámci pronájmu apod.

65. Vydané neperiodické publikace

Publikace vydané knihovnou (v tištěné i elektronické podobě), a to jako ukončený celek, zpravidla najednou, popř. též postupně po jednotlivých částech, tvoří-li jeden celek, přičemž počet částí a lhůta dokončení celku jsou obvykle určeny předem. Vykazují se publikace, které obsahují tiráž (nebo titulní list) s údaji potřebnými pro knihovnické zpracování, resp. předepsanými příslušným zákonem. Nezahrnují se interní publikace administrativního charakteru (plány činnosti, oběžníky apod.).

66. Vydané periodické publikace

Knihovnou postupně vydávané dokumenty v samostatných částech spojených společným názvem, označením posloupnosti (např. průběžným číslováním), jednotnou úpravou a obsahovým zaměřením, v pravidelných intervalech, se záměrem stálého pokračování, např. zpravodaje, bulletiny, periodické sborníky. Do evidence knihovnou vydávaných periodik jsou zahrnována i periodika vydávaná elektronicky.

67. Vydané elektronické dokumenty

Knihovnou vydané dokumenty v elektronické formě, které lze přečíst či přehrát pouze s pomocí PC nebo podobného elektronického zařízení. Viz **Definice č. 13**.

68. Studijní místo

Místo v knihovně sloužící uživatelům na čtení nebo studium, ať už s technickými zařízeními nebo bez nich. Nezapočítávají se místa v halách, přednáškových a divadelních sálech, kde se uskutečňují kulturní a vzdělávací akce a oddechových prostorech.

69. Počítač pro uživatele napojený na internet

Počítač (pracovní stanice), který umožňuje uživatelům knihovny přístup k internetu.

70. Plocha knihovny pro uživatele v m²

Zahrnuje celkovou užitečnou plochu knihovny určenou návštěvníkům (v hlavní budově a pobočkách), např. volný výběr, studovny, čítárny včetně venkovních čítáren, přednáškové (divadelní)

sály apod. Nezahrnují se uzavřená skladiště, schodiště, vstupní prostory, sociální zařízení atd. Je možné zahrnout plochu např. informačního centra nebo jiné části, pokud poskytuje knihovnické a informační služby.

Venkovní čítárna = prostor patřící knihovně, který je součástí budovy nebo venkovní prostor na knihovnu těsně navazující, vybavený minimálně sedacím nábytkem, ve kterém mohou návštěvníci alespoň část roku využívat knihovnické a informační služby (například čtení, hraní společenských her, vzdělávací, kulturní a volnočasové akce atd.).

71. Počet hodin pro veřejnost týdně

Uvede se počet hodin, během nichž je knihovna přístupna veřejnosti. V jednotlivých dnech se započítává vždy provozní doba nejdéle otevřeného útvaru nebo pobočky. Celkové provozní doby jednotlivých útvarů a poboček za týden se nesčítají. V případě nestandardní otevírací doby, kdy se například pravidelně střídá tzv. dlouhý a krátký týden se doporučuje uvádět průměr těchto dvou týdnů.

72. Průměrný počet zaměstnanců knihovny

Průměrný evidenční počet zaměstnanců vykazující knihovny, přepočtený na plně zaměstnané za rok.

73. Odborní zaměstnanci se dělí podle odborného vzdělání do dvou skupin:

- a) knihovníci – všichni pracovníci, kteří získali odbornou přípravu z knihovnictví nebo oblasti informačních věd absolvováním vysokoškolského, vyššího odborného, středoškolského studia nebo absolvovali knihovnický rekvalifikační kurz nebo od roku 2026 složili příslušnou zkoušku v rámci Národní soustavy kvalifikací,
- b) ostatní odborní pracovníci – kvalifikovaní specialisté s vysokoškolským, vyšším odborným nebo středoškolským vzděláním v ostatních oborech.

74. Profesní (odborné) vzdělávání zaměstnanců knihoven

Všechny formy profesního a odborného vzdělávání (školního i mimoškolního) v průběhu aktivního pracovního života. Jeho posláním je rozvíjení postojů, znalostí a schopností, vyžadovaných pro výkon určitého povolání. Jeho podstatou je vytváření a udržování pokud možno optimálního souladu mezi kvalifikací subjektivní (reálná pracovní způsobilost jednotlivce) a kvalifikací objektivní (nároky na výkon konkrétní profese), tedy stálé přizpůsobování kvalifikace pracovníka. Do odborného vzdělávání lze zahrnout také individuální studium odborné periodické i neperiodické literatury (časová dotace je max. 2 hodiny za kalendářní měsíc).

Standard vzdělávání - profesionální knihovny: 48 hodin / rok na jednoho pracovníka, neprofesionální knihovny (pracovní úvazek nižší než 15 hod. / týden): 8 hodin / rok na jednoho pracovníka

75. Dobrovolní pracovníci

Dobrovolník je člověk, který bez nároku na finanční odměnu a ze své svobodné vůle poskytuje svůj čas, zkušenosti, dovednosti a energii k rozšíření či zkvalitnění služeb knihovny, příp. napomáhá při aktivitách spojených se službami knihovny. Dobrovolník je člověk starší patnácti let.

76. Počet hodin odpracovaných dobrovolnými pracovníky ročně

Uvede se součet všech odpracovaných hodin dobrovolnými pracovníky za rok.

Definice č. 77. až č. 112a.

Tyto definice se vztahují k vykazování údajů o hospodaření. Jsou vzhledem ke svému zaměření (předmětu) zpracovány v jiné podobě. Uveřejněny jsou na webové adrese KI NK ČR⁸ a NIPOS, aby jejich eventuální změny mohly být operativně zpracovány.

114. Pobočka

Lokálně vyčleněná část knihovny, která je její organizační částí a pracuje pod jejím přímým vedením.

115. Konzultace

Konzultace nebo jiná forma poradenské služby, které se poskytují knihovníkům nebo jejich zřizovatelům a provozovatelům, na základě vyžádání, a které nepředstavují pracovní dobu kratší než 0,5 hod. Je lhůstojné, zda ve formě písemné, telefonické či osobní.

116. Metodická návštěva

Konzultace nebo jiná poradenská služba, instruktáž, která je poskytnuta přímo v „žádající“ (obsloužené) knihovně a je spojena s návštěvou v této knihovně. Konzultace poskytnuté při metodické návštěvě již nejsou samostatně evidovány.

117. Profesionální knihovna

Je základní knihovna s pracovním úvazkem knihovníka vyšším než 15 hodin týdně.

118. Neprofesionální knihovna

Je základní knihovna s pracovním úvazkem knihovníka maximálně 15 hodin týdně.

⁸ <https://ipk.nkp.cz/docs/stat/Dodatek2015.pdf>

2. POKYNY PRO VYPLŇOVÁNÍ JEDNOTLIVÝCH UKAZATELŮ DENÍKU

I. Uživatelé knihovny

Oddíl sleduje návštěvnost knihovny a další údaje o uživateli na jednom místě. Vedle fyzických návštěv a registrovaných uživatelů, se zde vyplňují i údaje o tzv. virtuálních návštěvnících, to je o těch osobách, které využijí některou z elektronických služeb knihovny „na dálku“, pro účely statistiky užíváme označení „z prostoru mimo knihovnu“. Oddíl má 12 listů, na každý měsíc roku jeden. Vyplňovány jsou zpravidla údaje o uživateli za každý den, který je knihovna přístupná veřejnosti, nebo kdy pořádá nějakou akci. Údaje do sloupce 9 o virtuálních návštěvách lze sumárně uvést za dobu sledovaného měsíce, tzn. přičíst virtuální návštěvníky k návštěvníkům fyzickým (ve sl. 3) na konci měsíce. Možné je vykazovat virtuální návštěvy i za každý den. Ve dnech, kdy není knihovna otevřena veřejnosti, budou vykazováni pouze virtuální návštěvníci.

- Sloupec 1 Registrovaní uživatelé celkem – počet všech v knihovně nově registrovaných uživatelů v daném dni. Při praxi kratších registrací než je jeden rok se započítává pouze první registrace uživatele v knihovně ve vykazovaném roce. **Definice č. 19.**
- Sloupec 2 Registrovaní uživatelé do 15 let – ze sloupce 1 se uvedou všichni nově registrovaní uživatelé do 15 let. **Definice č. 21.**
- Sloupec 3 Návštěvníci celkem – sl. 3 = součet (Σ) sloupců 4 + 9, tzn. součet všech návštěvníků, kteří toho dne knihovnu fyzicky navštívili a všech návštěvníků on-line služeb, resp. všech tzv. virtuálních návštěvníků. Návštěvník knihovny (fyzická osoba) – **Definice č. 22.** Návštěvník on-line služeb, virtuální návštěva – **Definice č. 27.**
- Sloupec 4 Návštěvníci knihovny (fyzické návštěvy) – sloupec 4 = součet (Σ) sloupců 5 + 6 + 7 + 8a. Návštěvníci, kteří si přišli půjčit nebo vrátit dokumenty, návštěvníci půjčoven, studoven a dalších oddělení, návštěvníci, kteří využívali toho dne v knihovně internet a návštěvníci kulturních a vzdělávacích akcí. **Definice č. 23.**
- Sloupec 5 Návštěvníci půjčoven a studoven – všichni návštěvníci, kteří toho dne navštívili půjčovnu, studovnu nebo jiné oddělení poskytující obdobné služby.
- Sloupec 6 Návštěvníci využívající internet v knihovně – všichni návštěvníci, kteří toho dne využili v knihovně internet. **Definice č. 26.**
- Sloupec 7 Návštěvníci kulturních, komunitních nebo volnočasových akcí – všichni návštěvníci kulturní, komunitní nebo volnočasové akce, kterou knihovna toho dne pořádala (nebo jejímž byla hlavním pořadatelem). Započítávají se i ti návštěvníci, kteří nejsou registrovanými uživateli knihovny. Není rozhodující místo, kde se akce koná, ale pořadatelství. **Definice č. 24.** Sloupec 7 = sloupci 50 oddílu V.
- Sloupec 8 Návštěvníci vzdělávacích akcí – všichni návštěvníci vzdělávací akce, kterou knihovna toho dne pořádala (nebo jejímž byla hlavním pořadatelem). Není rozhodující místo, kde se akce koná, ale pořadatelství. Započítávají se i ty osoby, které nejsou registrovanými uživateli knihovny. **Definice č. 25.** Sloupec 8 = sloupci 55 oddílu V.
- Sloupec 8a Návštěvníci ostatních akcí, jejichž hlavním pořadatelem není knihovna – všichni návštěvníci akce pořádané toho dne v knihovně jiným subjektem nebo organizací. Započítávají se i ty osoby, které nejsou registrovanými uživateli knihovny. **Definice č. 25a.**

Sloupec 9 Návštěvníci on-line služeb knihovny (virtuální návštěvy) – všechny vstupy do elektronického katalogu, výpůjčního protokolu, specializovaných databází – prostřednictvím webového rozhraní z prostoru mimo knihovnu. Dále osoba, která se zúčastnila on-line (virtuální) vzdělávací, kulturní, komunitní nebo volnočasové akce z prostoru mimo knihovnu. Údaj v sloupci 9 je možné vyplňovat denně nebo 1x za měsíc (nebo za jiné časové údobí) v takovém případě budou každý otvírací den vyplňovány pouze údaje o fyzických návštěvách knihovny. Sloupec 9 bude prázdný, vyplněné budou pouze sloupce 1 až 8a. Sloupec 3 bude obsahovat v jednotlivých dnech pouze fyzické návštěvy v knihovně. Na konci měsíce nebo jiného období bude vyplněn sloupec 9 (počet on-line služeb – virtuálních návštěvníků) a přičten k hodnotě sloupce 3. **Definice č. 27.** Sloupec 9 = součet (Σ) sloupců 29 + 31 + 33 oddílu III. + součet sloupců 51 + 56 oddílu V.

II. Služby uživatelům – výpůjčky

Oddíl má 12 listů, pro každý měsíc roku jeden a sloupce oddílu jsou vyplňovány údaji za každý den, kdy je knihovna přístupná veřejnosti. Výpůjčky se evidují a vykazují pouze podle druhů dokumentů, s malou výjimkou u výpůjček (tištěných) knih, jimž jsou věnovány sloupce čtyři. Výpůjčky knih se evidují a vykazují ve 4 sloupcích a 2 skupinách podle toho, zda jde o výpůjčky dospělým uživatelům anebo o výpůjčky uživatelům do 15 let. v obou skupinách se ještě dělí na výpůjčky beletrie a naučné literatury. Upouští se od třídění periodik do tematických skupin. Nadále budou výpůjčky periodik vykazovány samostatně jako výpůjčky svébytného druhu dokumentů, obdobně jako je tomu při vykazování výpůjček dalších sledovaných druhů dokumentů. Z celkového úhrnu výpůjček (sloupec 10) jednotlivých druhů dokumentů se vyčleňují prezenční výpůjčky a prolongace, bez ohledu na druh dokumentu. Prezenční výpůjčky, prolongace aby mohly být vykazovány, musí být evidovány ve výpůjčkách nebo elektronických službách⁹.

- Sloupec 10 Výpůjčky celkem – součet sloupců 11 až 24 – součet výpůjček jednotlivých druhů dokumentů. v jednotlivých sloupcích se uvádí vždy počet absenčních výpůjček, prolongací a prezenčních výpůjček celkem. Prezenční výpůjčky a prolongace musí být řádně zaevidovány ve výpůjčním protokolu. **Definice č. 29** a 31.
- Sloupec 11 Naučná literatura dospělým uživatelům (Knihy) – všechny absenční výpůjčky, jejich prolongace a evidované prezenční výpůjčky vědecké, odborné, populární naučné a encyklopedické literatury (Definice č. 4) dospělým uživatelům uskutečněné v uvedeném dni. **Definice č. 32.**
- Sloupec 12 Krásná literatura dospělým uživatelům (Knihy) – veškeré výpůjčky, prolongace a evidované prezenční výpůjčky krásné literatury (Definice č. 5) dospělým uživatelům uskutečněné v uvedeném dni. **Definice č. 33.**
- Sloupec 13 Naučná literatura dětem (Knihy) – všechny absenční výpůjčky, prolongace a evidované prezenční výpůjčky naučné literatury (Definice č. 4) dětem, tj. uživatelům do 15 let uskutečněné v uvedeném dni. **Definice č. 34**
- Sloupec 14 Krásná literatura dětem (Knihy) – všechny absenční výpůjčky, prolongace a evidované prezenční výpůjčky krásné literatury dětem tj. uživatelům do 15 let uskutečněné v uvedeném dni. **Definice č. 35.**
- Sloupec 15 Výpůjčky periodik – veškeré absenční výpůjčky, prolongace a evidované prezenční výpůjčky periodik. Od roku 2009 nejsou výpůjčky periodik vykazovány v te-

⁹ Důvodem evidence je zpřesnění výpočtu částky na úhradu práv autorům za výpůjčky.

matickém členění, ani podle toho, jakým uživatelům jsou periodika půjčena. Výpůjčky periodik se vykazují stejně jako další druhy dokumentů pouze v příslušném sloupci a dále jsou přičteny do sloupce 1. (Periodikum viz **Definice č. 15**). **Definice č. 36**.

- Sloupec 16 Rukopisy – všechny výpůjčky, prolongace a evidované prezenční výpůjčky rukopisů (**Definice č. 6**) realizovaných v uvedeném dni.
- Sloupec 17 Mikrografické dokumenty – počet absenčních výpůjček, prolongací a evidovaných prezenčních výpůjček mikrografických dokumentů (**Definice č. 7**) realizovaných v uvedeném dni.
- Sloupec 18 Kartografické dokumenty – počet absenčních výpůjček, prolongací a evidovaných prezenčních výpůjček kartografických dokumentů (**Definice č. 8**) realizovaných v uvedeném dni.
- Sloupec 19 Tištěné hudebniny – počet absenčních výpůjček, prolongací a evidovaných prezenčních výpůjček tištěných hudebnin (**Definice č. 9**) realizovaných v uvedeném dni.
- Sloupec 20 Zvukové dokumenty – počet absenčních výpůjček, prolongací a evidovaných prezenčních výpůjček zvukových dokumentů (**Definice č. 10**) realizovaných v uvedeném dni.
- Sloupec 21 Zvukově obrazové dokumenty – počet absenčních výpůjček, prolongací a evidovaných prezenčních výpůjček zvukově obrazových dokumentů (**Definice č. 11**) realizovaných v uvedeném dni.
- Sloupec 22 Obrazové dokumenty – počet absenčních výpůjček, prolongací a evidovaných prezenčních výpůjček obrazových dokumentů (**Definice č. 12**) realizovaných v uvedeném dni.
- Sloupec 23 Elektronické dokumenty – počet absenčních výpůjček, prolongací a evidovaných prezenčních výpůjček elektronických dokumentů (**Definice č. 13**) realizovaných v uvedeném dni.
- Sloupec 24 Jiné dokumenty – počet absenčních výpůjček, prolongací a evidovaných prezenčních výpůjček jiných dokumentů (**Definice č. 14**) realizovaných v uvedeném dni.
- Sloupec 25 Evidované prezenční výpůjčky – počet evidovaných prezenčních výpůjček (**Definice č. 29**) všech dokumentů, a to ze sloupce 1. Nejsou-li prezenční výpůjčky řádně evidovány, pak nejsou ani vykazovány.
- Sloupec 26 Počet prolongací – počet prolongací výpůjček (**Definice č. 31**) všech druhů dokumentů, a to ze sloupce 1.

III. Elektronické služby

Nově je zavedeno statistické sledování elektronických služeb, které v posledních letech masivně narůstají a představují stále větší část VKIS a zároveň i změny v náhledu na uživatele a návštěvnost knihovny. Pro potřeby statistického výkaznictví se elektronickými (online) službami rozumí všechny služby poskytované s využitím informačních a komunikačních technologií, tzn. internetu, (např. on-line výpůjční služby, tj. objednávky, rezervace, prodlužování výpůjček, on-line informační a referenční služby, webové stránky, ale i elektronické zpřístupňování a dodávání dokumentů v prostorách knihovny). Ty knihovny, které dosud elektronické služby neposkytují, oddíl vyplňovat nebudou, nebo vyplní pouze

jeho část, a to podle skutečnosti. Údaje, které je třeba vyplňovat, se přebírají přímo z automatizovaných knihovnických systémů a počítačadel webových stránek¹⁰, které statisticky zachycují počty vstupů a dalších operací. Údaje lze vyplňovat 1x za měsíc (nebo jiném časovém rozmezí).

- Sloupec 27 Počet návštěv webové stránky – vyplní se počet návštěv webové stránky knihovny (**Definice č. 37**) z prostoru knihovny i z prostoru mimo knihovnu celkem. Údaj se přebere z „počítadla“ vstupů, jímž je vybaven příslušný program¹⁰. **Definice č. 38**.
- Sloupec 28 Vstupy do elektronického katalogu z prostoru knihovny – uvede se údaj z příslušného programu (je-li váš program schopen identifikovat, resp. sledovat statisticky vstupy (uživatelů) do elektronického katalogu z prostoru knihovny) za sledované období (např. jeden měsíc). Elektronický katalog viz **Definice č. 39**, vstup do elektronického katalogu viz **Definice č. 41** a č. 42.
- Sloupec 29 Vstupy do elektronického katalogu z prostoru mimo knihovnu – uvede se údaj z příslušného programu, je-li váš program schopen identifikovat, resp. sledovat statisticky vstupy (resp. připojení) uživatelů do elektronického katalogu z prostoru mimo knihovnu, za vykázané období. Součet (Σ) sloupců (29 + 31 + 33) se přenesou do sloupce 9 oddílu I. Uživatelé knihovny. **Definice č. 43**.
- Sloupec 30 Vstupy do elektronického výpůjčního protokolu z prostoru knihovny – Všechny vstupy uživatelů do elektronického výpůjčního protokolu (**Definice č. 44** a 45), objednávky, rezervace, prodloužení výpůjček apod., je-li váš program schopen identifikovat ty, které se uskutečnily z prostoru knihovny, a jak je statisticky zachytil za vykazované období. **Definice č. 46**.
- Sloupec 31 Vstupy do elektronického výpůjčního protokolu z prostoru mimo knihovnu – všechny vstupy uživatelů do elektronického výpůjčního protokolu (**Definice č. 44**), objednávky, rezervace, prodloužení výpůjček apod., je-li váš program schopen identifikovat ty, které se uskutečnily z prostoru mimo knihovnu, a jak je statisticky zachytil za vykazované období. Součet (Σ) sloupců 29 + 31 + 33 se přenesou do sloupce 9 oddílu I. Uživatelé knihovny. **Definice č. 47**.
- Sloupec 32 Vstupy do vlastních i licencovaných DB (databází) a EIZ (elektronických informačních zdrojů) z prostoru knihovny. Zahrnují se vstupy do vlastních databází a elektronických informačních zdrojů (EIZ i do databází a EIZ) licencovaných z prostoru knihovny. Počet vstupů do všech licencovaných databází přístupných jen vykazující knihovně i do databází knihovně přístupných v rámci multilicencí. Přebere se údaj z používaných programů celkem za sledované období. **Definice č. 48** a č. 50.
- Sloupec 33 Vstupy do vlastních i licencovaných DB (databází) a EIZ (elektronických informačních zdrojů) z prostoru mimo knihovnu. Zahrnují se vstupy do vlastních databází a elektronických informačních zdrojů (EIZ) i do databází a (EIZ) licencovaných. Počet vstupů do všech licencovaných databází přístupných jen vykazující knihovně i do databází knihovně přístupných v rámci multilicencí. Přebere se údaj z používaných programů celkem za sledované období. Součet (Σ) sloupců 29 + 31 + 33 se přenesou do sloupce 9 oddílu I. Uživatelé knihovny. **Definice č. 51**.
- Sloupec 34 Zobrazené (stažené) digitální dokumenty – počet zobrazených (stažených) digitálních dokumentů, a to jak vlastních, tak licencovaných, které jsou uživatelům k dispozici prostřednictvím lokální sítě nebo internetu za sledované období. Nezapočítává se stažení obálky, obsahu nebo jiné doprovodné součásti dokumentu. **Definice č. 52** a č. 53.

¹⁰ **Návod na měření návštěv webové stránky**
<http://knihovnam.nkp.cz/docs/MereniVirtualnichNavstev.pdf>, měření webových stránek

- Sloupec 34a Počet e-vypůjček e-dokumentů – tj. počet stažených dokumentů, e-knih, do vlastního čtecího zařízení na „na předem stanovenou dobu.“ Na dobu určitou“. Definice č. 53a
- Sloupec 35 On-line informační služby – počet knihovnou zodpovězených dotazů. Počet všech knihovnou zodpovězených dotazů poskytnutých na vyžádání uživatelů prostřednictvím internetu i elektronické pošty za sledované období. **Definice č. 56.**

IV. Meziknihovní výpůjční služba, vydavatelská činnost

V tomto oddíle se eviduje půjčování dokumentů a jejich kopií mezi knihovnami v rámci meziknihovních výpůjčních služeb (MVS), mezinárodních meziknihovních výpůjčních služeb (MMVS) a v rámci využívání výměnných fondů. III. i tento oddíl lze vyplňovat vždy po jednom měsíci, neboť knihovny si vedou podrobnější evidenci¹¹, z ní také přebírají údaje do jednotlivých sloupců oddílu IV.

Sloupce 36 až 39 MVS v rámci státu. Definice č. 57.

- Sloupec 36 Počet požadavků obdržенých z jiných knihoven – uvede se počet všech požadavků, které vykazující knihovna obdrží z jiné knihovny za sledované období. Započítávají se papírové i elektronické žádanky. Knihovny přenesou údaj do tohoto sloupce z podkladové evidence. **Definice č. 59.**
- Sloupec 37 Počet kladně vyřízených požadavků – uvede se počet všech dokumentů nebo kopií, které vykazující knihovna zaslala jiným knihovnám na základě jejich písemného požadavku (za sledované období). Knihovny přenesou údaj do tohoto sloupce z podkladové evidence. **Definice č. 60.**
- Sloupec 38 Počet požadavků zaslaných jiným knihovnám. Uvede se počet požadavků, které za sledované období zaslala vykazující (žádající) knihovna jiným knihovnám. Knihovny přenesou údaj do tohoto sloupce z podkladové evidence. **Definice č. 59.**
- Sloupec 39 Počet kladně vyřízených požadavků zaslaných jiným knihovnám. Počet kladně vyřízených požadavků, tj. počet dokumentů a kopií náhradou za ně, které vykazující knihovna obdržela (byly jí půjčeny) z jiných knihoven, na základě písemného požadavku. Knihovny přenesou údaj do tohoto sloupce z podkladové evidence. **Definice č. 60.**
- Sloupec 40 až 43 zachycují MVS v mezinárodním rámci – MMVS, obdobně jako sloupce 36 až 39. Definice č. 58.
- Sloupec 40 Počet obdržенých požadavků. (z jiných zemí) Počet požadavků na výpůjčku, které vykazující knihovna obdržela z knihoven jiných zemí za sledované období. Údaj se přenáší z podkladové evidence MMVS. **Definice č. 59.**
- Sloupec 41 Počet kladně vyřízených požadavků (z jiných zemí) – počet dokumentů nebo kopií dokumentů, které za vykazované období zaslala vykazující knihovna, na základě požadavků z jiných zemí, žádajícím knihovnám. Údaj se přenáší z podkladové evidence MMVS. **Definice č. 60.**
- Sloupec 42 Počet požadavků zaslaných (do jiných zemí) – počet dokumentů nebo kopií, které vykazující knihovna zaslala do knihoven jiných zemí, na základě jejich písemného požadavku. Údaj se přenáší z podkladové evidence MMVS. **Definice č. 59.**
- Sloupec 43 Počet kladně vyřízených požadavků – počet výpůjček dokumentů a kopií dokumentů, které vykazující knihovna obdržela za sledované období z knihoven jiných zemí na základě vlastních požadavků (elektronických i papírových). Údaj se přenáší z podkladové evidence MMVS. **Definice č. 60.**

Sloupce 44 až 47 o vydavatelských aktivitách knihovny. Definice č. 65 ÷ 68.

- Sloupec 44 Sloupec je rozdělen na dvě části. v první uvedete počet vydaných titulů a v druhé části velikost nákladu. Počet titulů neperiodických publikací – počet vydaných neperiodických publikací v tištěné i elektronické podobě viz definice. Vydá-li knihovna publikaci současně formou papírovou i elektronickou, uvede se vydání jednoho titulu. Za název uveďte vydávání obou forem. v řádku uvedete datum vydání (jméno publikace), popřípadě další důležitý údaj. Nevykazují se dokumenty, které mají znaky vnitropodnikových a administrativních dokumentů, resp. nejsou-li opatřeny tiráží. **Definice č. 65.**
- Sloupec 45 Počet titulů periodických publikací – vykazuje se vydání periodika, viz definice. v řádku uvedete datum vydání, jméno publikace, počet čísel, popřípadě další důležitý údaj. Evidují se i elektronická periodika knihovnou vydávaná. Vydává-li knihovna periodikum současně formou papírovou i elektronickou, uvede se vydání jednoho titulu. Za název uveďte vydávání obou forem. Nevykazují se dokumenty, které mají znaky vnitropodnikových a administrativních dokumentů, resp. nejsou-li opatřeny tiráží. **Definice č. 66.**
- Sloupec 46 Počet titulů elektronických dokumentů – vykazuje se vydání elektronického dokumentu, viz definice, a to jak na pevném nosiči tak jen v „počítačové“ podobě. Uvádějí se stejné údaje jako v předešlých sloupcích. **Definice č. 68.**

V. Kulturní, vzdělávací a ostatní akce pro veřejnost

V oddíle se sledují kulturní a vzdělávací akce pro uživatele i širokou veřejnost, pořádané knihovnou, přičemž se vykazují i ty akce, které jsou pořádány i mimo prostory knihovny. Sledují se také ostatní akce pořádané v knihovně, jejichž hlavním pořadatelem není knihovna.

- Sloupec 47 Kulturní, komunitní nebo volnočasové akce pro veřejnost. Počet všech akcí celkem. Evidovány jsou všechny fyzické i on-line (virtuální) kulturní, komunitní nebo volnočasové akce pro veřejnost. Součet sloupců 48 + 49 v Oddíle V.
- Sloupec 48 Kulturní, komunitní nebo volnočasové akce pro veřejnost (fyzické akce). – Počet akcí. Evidovány jsou všechny kulturní, komunitní nebo volnočasové akce. Pořádá-li knihovna stejnou akci opakovaně v daném dni, pak uvede počet těchto opakování. Pořádá-li knihovna stejnou akci v jiný den, pak ji eviduje znovu. Pořádá-li knihovna cykly kulturních komunitních nebo volnočasových akcí (například Literární čtvrky), nevykazuje cyklus jako celek, ale vykazuje všechny akce daného cyklu. **Definice č. 63.**
- Sloupec 49 On-line (virtuální) kulturní, komunitní a volnočasové akce. Počet akcí. Evidovány jsou akce za sledované období. Pořádá-li knihovna takové akce opakovaně v daném dni, pak uvede počet jejich opakování. Pořádá-li knihovna stejnou akci v jiný den, pak ji eviduje znovu. Pořádá-li knihovna cykly on-line akcí nevykazuje cyklus jako celek, ale vykazuje všechny akce daného cyklu. **Definice č. 63a**
- Sloupec 50 Kulturní, komunitní nebo volnočasové akce pro veřejnost – počet fyzických návštěvníků. Počet návštěvníků vykazované akce (akcí) v daný den. V případě opakování akce v daném dni se počty návštěvníků sčítají. Počet účastníků cyklické akce se vykazuje u každé dílčí akce a počty se sčítají. Údaj ze sloupce 50 se přenesou do sloupce 7 (Návštěvníci kulturních, komunitních nebo volnočasových akcí) odd. I. Uživatelé knihovny. **Definice č. 24.**
- Sloupec 51 On-line (virtuální) kulturní, komunitní nebo volnočasové akce. Počet návštěvníků. Eviduje se počet návštěvníků za sledované období. V případě opakování akce

v daném dni se počty návštěvníků sčítají. Počet účastníků cyklické akce se vykazuje u každé dílčí akce a počty se sčítají. Údaj ze sloupce 51 se přenesse do sloupce 9 (návštěvníci on-line služeb virtuální návštěvy) odd. I. Uživatelé knihovny. Metodika vykazování počtu návštěvníků on-line akcí je dostupná na webové stránce Knihovnického institutu v oddíle statistika:

<https://ipk.nkp.cz/statistika-pruzkumy-dokumenty/statistiky> **Definice č. 24a.**

Sloupec 52 Vzdělávací akce pro veřejnost. Počet všech akcí celkem. Evidovány jsou všechny fyzické i on-line (virtuální) vzdělávací akce pro veřejnost. Součet sloupců 53 + 54 v oddíle V.

Sloupec 53 Vzdělávací akce pro veřejnost (fyzické akce). Počet akcí. Evidovány jsou všechny vzdělávací akce. Pořádá-li knihovna stejnou akci opakovaně v daném dni, pak uvede počet těchto opakování. Opakuje-li knihovna jednorázovou akci v jiný den, pak ji eviduje znovu. Pořádá-li knihovna vzdělávací cyklus, nevykazuje ho jako celek, ale vykazuje všechny lekce daného cyklu (např. pokud má cyklus 15 lekcí, vykáže knihovna 15 akcí). **Definice č. 64.**

Sloupec 54 On-line (virtuální) vzdělávací akce pro veřejnost. Počet akcí. Evidovány jsou akce za sledované období. Pořádá-li knihovna takové akce opakovaně v daném dni, pak uvede počet jejich opakování. Pořádá-li knihovna stejnou akci v jiný den, pak ji eviduje znovu. Pořádá-li knihovna cykly on-line akcí nevykazuje cyklus jako celek, ale vykazuje všechny akce daného cyklu. **Definice č. 64a.**

Sloupec 55 Vzdělávací akce pro veřejnost – počet fyzických účastníků. Počet návštěvníků vykazované akce (akcí) v daný den. V případě opakování akce v daném dni se počty návštěvníků sčítají. Počet účastníků cyklické akce se vykazuje u každé dílčí akce a počty se sčítají. Údaj ze sloupce 51 se přenesse do sloupce 8 (Návštěvníci vzdělávacích akcí.) odd. I. Uživatelé knihovny. **Definice č. 25.**

Sloupec 56 On-line (virtuální) vzdělávací akce pro veřejnost. Počet návštěvníků. – Eviduje se počet návštěvníků za sledované období. V případě opakování akce v daném dni se počty návštěvníků sčítají. Počet účastníků cyklické akce se vykazuje u každé dílčí akce a počty se sčítají. Údaj ze sloupce 56 se přenesse do sloupce 9 (návštěvníci on-line služeb virtuální návštěvy) odd. I. Uživatelé. Metodika vykazování počtu návštěvníků on-line akcí je dostupná na webové stránce Knihovnického institutu v oddíle statistika:

<https://ipk.nkp.cz/statistika-pruzkumy-dokumenty/statistiky> **Definice č. 25b.**

Sloupec 57 Ostatní akce, jejichž hlavním pořadatelem není knihovna – počet akcí. Evidovány jsou všechny akce, pořádané v knihovně jiným subjektem či organizací. Pokud je stejná akce pořádána opakovaně v daném dni, pak se uvede počet těchto opakování. Pokud je stejná akce pořádána v jiný den, pak se eviduje znovu. Jde-li o cykly vzdělávacích či kulturních akcí (např. pokud má cyklus 15 lekcí, vykáže knihovna 15 lekcí), **Definice č. 64a.**

Sloupec 58 Ostatní akce, jejichž hlavním pořadatelem není knihovna – počet účastníků (tj. návštěvníků). Počet návštěvníků vykazované akce (akcí) v daný den. V případě opakování akce v daném dni se počty návštěvníků sčítají. Počet účastníků cyklické vzdělávací či kulturní akce se vykazuje u každé dílčí akce a počty se sčítají. Údaj ze sloupce č. 58 se přenesse do sloupce č. 8a (Návštěvníci ostatních akcí, jejichž hlavním pořadatelem není knihovna.) odd. I. Uživatelé knihovny. **Definice č. 25a.**

VI. Aktivity pro knihovny a provozovatele, regionální funkce (výběr)

Sloupce 59 až 60 jsou určeny k evidenci pohybu výměnného fondu, resp. výměnných souborů. Vyplňují je jak knihovny, které soubory poskytují, tak i knihovny, jimž jsou soubory poskytovány.

Sloupec 59 Počet svazků (v poskytnutých souborech) – počet svazků (dokumentů) obsažených ve všech souborech, které knihovna v daný den poskytla jiným knihovnám.

Sloupec 60 Počet svazků (v souborech) půjčených od jiných knihoven – uvede se počet svazků (dokumentů) obsažených ve všech souborech, které knihovna v daný den obdržela od jiných knihoven. Údaj se přenesse z podkladové evidence.

Sloupce 61 až 64 jsou určeny pro evidenci profesního vzdělávání odborných zaměstnanců, pro knihovníky a v rámci RF. Tyto akce se nepřičítají ke vzdělávacím akcím určeným veřejnosti.

Sloupec 61 Vzdělávací akce pro odborné zaměstnance včetně RF (počet akcí) – vykazují se vzdělávací akce určené knihovníkům, zřizovatelům a provozovatelům knihoven. Pořádá-li knihovna vzdělávací cyklus, je považován za jednu akci a uvede se při závěrečné akci (do sloupce „Datum“ uveďte „od-do“, ve sloupci 61 „Název ...“ uveďte po názvu akce i skutečnost, že šlo o cyklus a počet pokračovacích akcí.

Sloupec 62 Profesní vzdělávání odborných zaměstnanců knihovny. Počet fyzických osob celkem k 31.12. Evidováni jsou všichni odborní zaměstnanci knihovny, kteří se ve sledovaném období vzdělávali. Definice 73 + 74

Sloupec 63 Profesní vzdělávání odborných zaměstnanců knihovny. Počet hodin celkem k 31.12. Evidován je celkový počet hodin všech odborných zaměstnanců knihovny, kteří se ve sledovaném období vzdělávali.

Sloupec 64 Počet odborných zaměstnanců, kteří splnili standard vzdělávání (fyzické osoby). Evidováni jsou všichni odborní zaměstnanci, kteří ve sledovaném období splnili standard vzdělávání (48 nebo 8 /hod. rok na jednoho zaměstnance)

<https://ipk.nkp.cz/legislativa/normy-standardy-doporuceni>

3. POKYNY PRO VYPLŇOVÁNÍ JEDNOTLIVÝCH UKAZATELŮ VÝKAZU O KNIHOVNĚ ZA ROK ... KULT (MK) 12-01

Roční výkaz o knihovně Kult (MK) 12-01 vyplňují všechny knihovny v papírové¹² nebo elektronické podobě. Výkaz má devět oddílů. Pokud se u vykazující knihovny některá z činností nevyskytuje, vyplní se příslušný řádek (pole) nulou.

Podkladem pro vyplnění výkazu je především Deník knihovny, z něhož se čerpají údaje do oddílů II. Uživatelé, III. Výpůjčky, IV. Další údaje a oddílů V. Elektronické služby. Do oddílů I. Knihovní fond jsou přebírány údaje z přírůstkových a úbytkových seznamů, seznamů docházejících periodik a dalších evidencí, které si knihovna dle svého uvážení a potřeb vede. Údaje do oddílů výkazu lze přebírat i z elektronické formy evidencí (statistik), vede-li je knihovna. Zdrojem údajů do oddílů VI. Zaměstnanci jsou údaje z personální agendy. Podklady pro vyplnění oddílů VII. Příjmy resp. výnosy a oddílů VIII. Výdaje resp. náklady jsou účetní evidence, výkaz zisku a ztráty a rozvaha¹³.

Identifikační údaje o zpravodajské jednotce se uvádí dle skutečnosti v jednotlivých kolonkách:

Název zpravodajské jednotky

IČO a Evidenční číslo knihovny (udělené MK ČR)

Adresa

Telefon

Kraj

www stránky ZJ (zpravodajské jednotky)

Zřizovatel/zakladatel (jméno, název) – vyplní se v plném znění, nikoliv ve zkratkách

Velikost obsluhované populace – viz **Definice č. 1** a údaje převezmete na adrese:

<http://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-pocty-obyvatel-v-obcích.aspx>

Právní forma zpravodajské jednotky – zakroužkuje se z uvedených možností odpovídající právní forma (lze zjistit ve řízovací (zakládací) listině či u provozovatele).

Bezbariérový přístup (označte X) zda ANO či NE.

I. Knihovní fond

Vyazuje se celkový stav knihovního fondu podle druhů dokumentů ke konci sledovaného období, tj. počet řádně zaevidovaných knihovních jednotek, které jsou součástí knihovního fondu. Stav knihovního fondu je výsledkem „pohybu knihovních fondů“, a to:

Stav na konci minulého roku (ř. 0101)

+ přírůstek ve sledovaném roce (ř. 0116)

- úbytek ve sledovaném roce (ř. 0117)

= stav na konci sledovaného (vykazovaného) roku (ř. 0102)

Údaje převezmete z evidence knihovního fondu – přírůstkového seznamu, seznamu úbytků, z evidence docházejících periodik, popřípadě dalších evidencí budování (správy) knihovních fondů.

Ř. 0101 – stav k 31. 12. předešlého roku, tzn. údaj uvedený ve výkaze za předešlý rok (Kult (MK) 12-01, ř. 0102). Do stavu KF se nezapočítávají výměnné soubory.

Ř. 0102 – „stav knihovního k 31. 12. vykazovaného roku“. Ř. 0102 = součtu (Σ) řádků 0103 až 0113. (nezapomenout přičíst i přírůstky a odečíst úbytky v ř. 0103 až 0113).

Kontrola správnosti: ř. 0102 = součtu (Σ) ř. 0101 + ř. 0116 – ř. 0117 + ř. 0118 – ř. 0119.

Ř. 0103 až 0113 údaje z evidence stavu KF k 31. 12. vykazovaného roku (přírůstkové a úbytkové seznamy).

Ř. 0114 – „Počet exemplářů titulů docházejících periodik“. Údaj z evidence docházejících periodik. Duplikáty (multiplikáty titulů se počítají).

Ř. 0115 – „Počet knihovních jednotek ve volném výběru“. Uvede se podle skutečnosti. (1m police = cca 30 – 35 k. j.). Výměnné soubory se nezapočítávají.

Ř. 0116 – „Přírůstky“. Údaj ze seznamu přírůstků. Počet všech přírůstků za vykazovaný rok v knihovních jednotkách. Vede-li knihovna více přírůstkových seznamů, pak součet všech v nich nově zaevidovaných dokumentů za vykazovaný rok v knihovních jednotkách.

Ř. 0117 – „Úbytky“. Údaj ze seznamu úbytků. Uvede se počet všech úbytků za vykazovaný rok v knihovních jednotkách.

II. Uživatelé

Údaje převezmete z Deníku veřejné knihovny, oddílů I. Uživatelé, z posledního řádku „Celkem od začátku roku“, nebo z elektronické evidence. Vzhledem ke kumulaci evidencí všech typů uživatelů služeb je však Deník přehledným a vyčerpávajícím zdrojem všech údajů o uživateli i pro tento oddíl výkazu.

Ř. 0201 = Sloupec 1 „Registrovaní uživatelé ve sledovaném období“. Uvedou se všichni registrovaní uživatelé (tj. čtenáři), jejich registrace byla platná ve vykazovaném roce. Při opakované registraci během vykazovaného roku se započítává pouze první registrace v daném roce. Viz **Definice č. 19** a **Pokyny k vyplňování Deníku**.

Ř. 0202 = Sloupec 2 „Z toho registrovaní uživatelé do 15 let“, z ř. 0202 se uvedou všichni nově registrovaní uživatelé (čtenáři) mladší 15 let. Viz **Definice č. 21** a **pokyny k vyplňování Deníku**.

Ř. 0203 = Sloupec 3 „Návštěvníci celkem“. Součet všech návštěvníků, kteří toho dne knihovnu fyzicky navštívili a všech návštěvníků on-line služeb, tzn. virtuálních návštěvníků. Ř. 0203 = ř. 0204 + ř. 0210. Viz též **Pokyny k vyplňování Deníku** a **Definice č. 22 a 27**.

Ř. 0204 = Sloupec 4 „Návštěvníci knihovny (fyzické návštěvy)“. Počet všech návštěv fyzických osob, které za vykazovaný rok knihovnu osobně navštívily, aby využily služeb knihovny. Viz **Definice č. 23** a **Pokyny k vyplňování Deníku**.

Ř. 0205 = Sloupec 5 „Návštěvníci půjčoven a studoven“

¹² www.nipos-mk.cz

¹³ Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky., které jsou

územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy a organizačními složkami státu, v platném znění.

- Ř. 0206 = Sloupec 6 „Návštěvníci využívající internet v knihovně“ Počet všech návštěvníků, kteří v daném roce využili v knihovně internet (z celkového počtu fyzických návštěvníků v ř. 0204). Viz **Definice č. 26**
- Ř. 0207 = Sloupec 7 „Návštěvníci, komunitních nebo volnočasových kulturních akcí“. Počet návštěvníků všech kulturních, komunitních nebo volnočasových akcí (z celkového počtu fyzických návštěvníků v ř. 0204). **Definice č. 24 a Pokyny k vyplňování Deníku.**
- Ř. 0208 = Sloupec 8 „Návštěvníci vzdělávacích akcí“. Počet návštěvníků (účastníků) všech vzdělávacích akcí pro veřejnost (z celkového počtu fyzických návštěvníků v ř. 0204). **Definice č. 25 a Pokyny k vyplňování Deníku.**
- Ř. 0209 = Sloupec 8a „Návštěvníci ostatních akcí, jejichž hlavním pořadatelem není knihovna“. Všichni návštěvníci akce pořádané toho dne v knihovně jiným subjektem nebo organizací. Započítávají se i ty osoby, které nejsou registrovanými uživateli knihovny. **Definice č. 25a. a Pokyny k vyplňování Deníku.**
- Ř. 0210 = Sloupec 9 „Návštěvníci on-line služeb (virtuální návštěvy)“, z ř. 0505 + 0507 + 0511 + 515 + 516 **Definice č. 27 a Pokyny k vyplňování Deníku.** Tento údaj je součtem údajů z oddílů V. Elektronické služby, sloupců 29+31+33. (viz též **Definice č. 47 a 51** a z oddílů V. Kulturní a vzdělávací akce, sloupců 51 + 56 (viz též **definice 63a + 64a**).

III. Výpůjčky

Údaje převezmete z Deníku veřejné knihovny, oddílů II. Služby uživatelům – výpůjčky nebo ze statistiky výpůjček používaného automatizovaného knihovního systému. Výpůjčky periodik se vykazují jako výpůjčky samostatného druhu dokumentů a je jim proto věnován i samostatný řádek.

- Ř. 0301 = Sloupec 1 „Výpůjčky celkem“ (součet ř. 0302 až ř. 0315). Uvede se celkový počet výpůjček jednotlivých druhů dokumentů uvedených v řádcích 0302 až 0315. Započítávají se všechny evidované absenční a prezenční výpůjčky a prolongace. Viz **Definice č. 28 až 36 a Pokyny k vyplňování Deníku.**
- Ř. 0302 = Sloupec 11 – všechny evidované absenční a prezenční výpůjčky a prolongace naučné literatury dospělým uživatelům (knihy), z ř. 0301.
- Ř. 0303 = Sloupec 12 – všechny evidované absenční a prezenční výpůjčky a prolongace krásné literatury dospělým uživatelům (knihy), z ř. 0301.
- Ř. 0304 = Sloupec 13 – všechny evidované absenční a prezenční výpůjčky a prolongace naučné literatury dětem (knihy), z ř. 0301.
- Ř. 0305 = Sloupec 14 – všechny evidované absenční a prezenční výpůjčky a prolongace krásné literatury dětem (knihy), z ř. 0301.
- Ř. 0306 = Sloupec 15 – všechny evidované absenční a prezenční výpůjčky a prolongace periodik, z ř. 0301. Výpůjčky periodik se evidují samostatně, obdobně jako výpůjčky dalších druhů dokumentů. Nepřičítají se k výpůjčkám naučné literatury nebo literatury krásné. **Definice č. 15 a č. 36 a Pokyny k vyplňování Deníku.**
- Ř. 0307 = Sloupec 16 – všechny evidované absenční a prezenční výpůjčky a prolongace rukopisů.
- Ř. 0308 = Sloupec 17 – všechny evidované absenční a prezenční výpůjčky a prolongace mikrografických dokumentů.
- Ř. 0309 = Sloupec 18 – všechny evidované absenční a prezenční výpůjčky a prolongace kartografických dokumentů.
- Ř. 0310 = Sloupec 19 – všechny evidované absenční a prezenční výpůjčky a prolongace tištěných hudebnin.

- Ř. 0311 = Sloupec 20 – všechny evidované absenční a prezenční výpůjčky a prolongace zvukových dokumentů.
- Ř. 0312 = Sloupec 21 – všechny evidované absenční a prezenční výpůjčky a prolongace zvukově obrazových dokumentů.
- Ř. 0313 = Sloupec 22 – všechny evidované absenční a prezenční výpůjčky a prolongace obrazových dokumentů.
- Ř. 0314 = Sloupec 23 – všechny evidované absenční a prezenční výpůjčky a prolongace elektronických dokumentů.
- Ř. 0315 = Sloupec 24 – všechny evidované absenční a prezenční výpůjčky a prolongace jiných dokumentů, tj. takových, které nelze z hlediska druhu dokumentů zařadit mezi výše uváděné. **Definice č. 14.**
- Ř. 0316 = Sloupec 25 – z ř. 0301 – uvedou se všechny prezenční výpůjčky. **Definice č. 29 a Pokyny k vyplňování Deníku.**
- Ř. 0317 = Sloupec 26 – z ř. 0301 – uvedou se všechny prolongace. **Definice č. 31 a Pokyny k vyplňování Deníku.**

IV. Další údaje

Údaje převezmete z Deníku veřejné knihovny, oddílů IV. Meziknihovní výpůjční služba, vydavatelská činnost, VI. Aktivity pro knihovny a provozovatele, regionální funkce (výběr) a dalších evidencí, které si knihovny vedou. Některé řádky podle skutečnosti k 31. 12. vykazovaného roku.

Meziknihovní výpůjční služba v rámci státu se uvádí v řádcích 0401 až 0404.

- Ř. 0401 = Sloupec 36 – počet obdržených požadavků z jiných knihoven (papírových i elektronických žádánek). **Definice č. 57 až 60.**
- Ř. 0402 = Sloupec 37 – počet kladně vyřízených požadavků. **Definice č. 60 a Pokyny k vyplňování Deníku.**
- Ř. 0403 = Sloupec 38 – počet požadavků, které vykazující knihovna zaslala jiným knihovnám.
- Ř. 0404 = Sloupec 39 – počet kladně vyřízených požadavků. **Definice č. 60 a Pokyny k vyplňování Deníku.**
- Mezinárodní meziknihovní výpůjční služba se uvádí v řádcích 0405 až 0408, a to ve stejných ukazatelích jako MVS.
- Ř. 0405 = Sloupec 40 – počet obdržených požadavků z jiných zemí. **Definice č. 59 a Pokyny k vyplňování Deníku.**
- Ř. 0406 = Sloupec 41 – počet kladně vyřízených požadavků. **Definice č. 60 a Pokyny k vyplňování Deníku.**
- Ř. 0407 = Sloupec 42 – počet požadavků, které vykazující knihovna zaslala do knihoven jiných zemí. **Definice č. 59 a Pokyny k vyplňování Deníku.**
- Ř. 0408 = Sloupec 43 – počet kladně vyřízených požadavků z jiných zemí. **Definice č. 60 a Pokyny k vyplňování Deníku.**
- Do řádků 0409 až 0411 se uvedou údaje o výměnných fondech a dalších aktivitách směrem k jiným knihovnám a v rámci RF, které lze přenést z oddílů VI. Aktivity pro knihovny a provozovatele, regionální funkce (výběr) a podkladové evidence, které si knihovny o RF vedou.
- Ř. 0409 = Sloupec 59 – Počet svazků, tj. počet všech dokumentů ve všech souborech poskytnutých jiným knihovnám.
- Ř. 0410 = Sloupec 60 – Počet svazků, tj. počet všech dokumentů ve všech souborech od jiných knihoven.

- Ř. 0411 = Sloupec 61 Počet vzdělávacích akcí pro odborné zaměstnance včetně RF. Nepřičítají se k akcím pořádaným pro veřejnost. Viz **Pokyny pro vyplňování Deníku**.
- Ř. 0412 = Sloupec 62 Počet odborných zaměstnanců (fyzické osoby), kteří se profesně vzdělávali v daném roce.
- Ř. 0413 = Sloupec 63 Počet hodin celkem, kdy se odborní zaměstnanci profesně vzdělávali.
- Ř. 0414 = sloupec 64 Odborní zaměstnanci (fyzické osoby), kteří splnili standard vzdělávání (48 nebo 8 hod. / rok na jednoho zaměstnance). **Definice č. 73 + 74 a Pokyny pro vyplňování Deníku**.
- Do řádků 0415 až 0419 uvedete údaje z oddílu V. Kulturní a vzdělávací akce pro veřejnost, a to jen ze sloupců o počtu akcí.
- Ř. 0415 = Sloupec 47 „Počet kulturních, komunitních nebo volnočasových akcí pro veřejnost celkem“. **Definice č. 63 + 63a a Pokyny k vyplňování Deníku**.
- Ř. 0416 = Sloupec 49 Počet on-line (virtuálních) kulturních, komunitních nebo volnočasových akcí pro veřejnost. **Definice č. 63a a Pokyny pro vyplňování Deníku**.
- Ř. 0417 = ze sloupce 52 – „Počet vzdělávacích akcí pro veřejnost celkem“. **Definice č. 64+64a a Pokyny pro vyplňování Deníku**.
- Ř. 0418 = sloupec 54 Počet on-line (virtuálních) vzdělávacích akcí pro veřejnost. **Definice č. 64a a Pokyny pro vyplňování Deníku**
- Ř. 0419= ze sloupce 53+ 54 - Počet vzdělávacích akcí v oblasti informačních a komunikačních technologií (ICT) z počtu vzdělávacích akcí pro veřejnost, tzn. z Ř. 0417 a 0418
- Ř. 0420 = Sloupec 57 – „Ostatní akce, kde knihovna není hlavním pořadatelem“. **Definice č. 64b**.
- Řádky 0421 až 0425 se vyplňují údaji o vydavatelské činnosti knihovny. Údaje přeberete z oddílu IV. MVS a vydavatelská činnost.
- Ř. 0421 = Sloupec 44 „Počet vydaných titulů neperiodických publikací“ **Definice č. 65**.
- Ř. 0422 = Uvedte součet nákladů jednotlivých vydaných titulů uvedených v Ř. 0421 .
- Ř. 0423 = Sloupec 45 „Počet vydaných titulů periodického tisku“. **Definice č. 66**.
- Ř. 0424 = Uvedte součet nákladů jednotlivých vydaných titulů uvedených v Ř. 0423 .
- Ř. 0425= Sloupec 46 „Počet titulů vydaných elektronických dokumentů“. **Definice č. 68**
- Řádky č. 0426 až 0431 se vyplní dle skutečnosti ve vykazující knihovně k 31.12.
- Ř. 0426 = „Plocha knihovny pro uživatele v m²“. **Definice č. 70**.
- Ř. 0427 = „Počet studijních míst k 31. 12.“ **Definice č. 68**
- Ř. 0428 = „Počet počítačů připojených na internet pro uživatele k 31.12.“ **Definice č. 69**.
- Ř. 0429 = Připojení Wi-Fi v prostorách knihovny pro uživatele.“ Zaškrtněte dle skutečnosti.
- Ř. 0430 = „Poskytujete uživatelům kopírovací služby?“ Zaškrtněte dle skutečnosti, bez ohledu na to, zda je kopírování zpoplatněno či ne.
- Ř. 0431 = „Počet hodin pro veřejnost týdně“. Definice č. 71 a poznámka pod čarou ve výkaze **Kult (MK) 12–01**.

V. Elektronické služby knihovny

Údaje převezmete z Deníku knihovny, oddílu III. Elektronické služby nebo přímo ze statistik, které jsou součástí Vámi užívaných automatizovaných knihovních systému a dalších SW a dle skutečnosti v knihovně.

- Ř. 0501 = „Webová stránka knihovny“. Zaškrtnete dle skutečnosti. **Definice č. 37**.

- Ř. 0502 = „Elektronický katalog knihovny na internetu“. Zaškrtnete dle skutečnosti. **Definice č. 40**.
- Ř. 0503 = Sloupec 27 „Počet návštěv webové stránky knihovny (za sledované období)“. **Definice č. 38 a Pokyny pro vyplňování Deníku**.
- Ř. 0504 = Sloupec 28 „Počet vstupů do elektronického katalogu z prostorů knihovny“. **Definice č. 42 a Pokyny pro vyplňování Deníku**.
- Ř. 0505 = Sloupec 29 „Počet vstupů do elektronického katalogu z prostoru mimo knihovnu“. **Definice č. 43 a Pokyny pro vyplňování Deníku**.
- Ř. 0506 = Sloupec 30 „Počet vstupů do elektronického výpůjčního protokolu z prostoru knihovny“. **Definice č. 46 a Pokyny pro vyplňování Deníku**.
- Ř. 0509 = „Počet licencovaných elektronických informačních zdrojů“. Uvede se dle skutečnosti. **Definice č. 48**.
- Ř. 0510 = Sloupec 32 „Počet vstupů do elektronických informačních zdrojů a databází celkem z prostoru knihovny“. **Definice č. 50 a Pokyny pro vyplňování Deníku**.
- Ř. 0511 = Sloupec 33 „Počet vstupů do elektronických informačních zdrojů a databází celkem z prostoru mimo knihovnu“. **Definice č. 51 a Pokyny pro vyplňování Deníku**.
- Ř. 0512 = Sloupec 34 „ Počet zobrazených (stažených) digitálních dokumentů“. **Definice č. 53**.
- Ř. 0513 = Sloupec 34a „Počet e-výpůjček e-dokumentů“. **Definice 53a**.
- Ř. 0514 = Sloupec 35 „On-line informační služby (počet zodpovězených dotazů)“. **Definice č. 56**.
- Ř. 0515 = sloupec 51 Návštěvníci on-line (virtuálních) kulturních, komunitních nebo volnočasových akcí. **Definice č. 24a a Pokyny pro vyplňování Deníku**.
- Ř. 0516 = sloupec 56 Návštěvníci on-line (virtuálních) vzdělávacích akcí. **Definice č. 25b a Pokyny pro vyplňování Deníku**.

VI. Zaměstnanci

Podklady získáte v ekonomickém, resp. personálním oddělení knihovny nebo v ekonomickém resp. personálním oddělení zřizovatele (obecní, městský úřad). Počty zaměstnanců se uvádějí v celoročním průměru evidenčního počtu zaměstnanců přepočteném na plně zaměstnané. Uvede se podle skutečnosti za vykazovaný rok. **Definice č. 73 a 74 a 75**. Vyplňují všechny knihovny.

- Ř. 0601 = Počet zaměstnanců (přepočtený stav).
- Ř. 0602 = z ř. 0601 VŠ knihovnického směru. (přepočtený stav).
- Ř. 0603 = z ř. 0601 VOŠ knihovnického směru. (přepočtený stav).
- Ř. 0604 = z ř. 0601 VŠ ostatní. (přepočtený stav).
- Ř. 0605 = z ř. 0601 VOŠ ostatní (přepočtený stav).
- Ř. 0606 = z ř. 0601 SŠ knihovnického směru (přepočtený stav).
- Ř. 0607 = z ř. 0601 SŠ ostatní (přepočtený stav).
- Ř. 0608 = z ř. 0601 ostatní zaměstnanci (tj. neuvedení v řádcích 0602 až 0607).
- Ř. 0609 = Počet dobrovolných pracovníků **Definice č. 75**. Vyplní se dle skutečnosti ve vykazující knihovně za vykazované období. Uvádí se počet fyzických osob.
- Ř. 0610 = Počet hodin odpracovaných dobrovolnými pracovníky celkem za vykazované období. **Definice č. 76**. Vyplní se dle skutečnosti ve vykazující knihovně za vykazované období.

VII. Příjmy resp. výnosy

Podklady získáte na ekonomickém oddělení (úseku) knihovny nebo v ekonomickém oddělení (úseku) zřizovatele (obecní, městský úřad).

Vyplňují všechny knihovny.

Konkrétní údaje se čerpají z účetní evidence, výkazu zisku a ztráty a rozvahy (dle vyhlášky č. 410/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů)¹⁴.

Ř. 0701 = Definice č. 77 – Tržby za vlastní výkony (výrobky, služby) a za zboží.

Ř. 0702 = Definice č. 78 – z ř. 0701 – Výnosy (příjmy) z hlavní činnosti.

Ř. 0703 = Definice č. 79 – Příspěvky, dotace a granty ze státního rozpočtu.

Ř. 0704 = Definice č. 80 – Příspěvky, dotace a granty z rozpočtu kraje.

Ř. 0705 = Definice č. 81 – Příspěvky, dotace a granty z rozpočtu obce.

Ř. 0706 = Definice č. 82 – Příspěvky, dotace a granty na provoz od ostatních subjektů.

Ř. 0707 = Definice č. 83 – Příspěvky, dotace a granty na provoz ze zahraničí.

Ř. 0708 = Definice č. 84 – z ř. 0707 Příspěvky, dotace a granty na provoz z fondů EU.

Ř. 0709 = Definice č. 85 – Dary a sponzorské příspěvky.

Ř. 0710 = Definice č. 86 – Ostatní výnosy výše neuvedené.

Ř. 0711 = Definice č. 87 – Příjmy (výnosy) celkem. Ř. 0711 = součet (Σ) ř. 0701 + ř. 0703 až ř. 0707 + ř. 0709 + ř. 0710.

Ř. 0712 = Definice č. 88 – Dotace a granty na investice ze státního rozpočtu.

Ř. 0713 = Definice č. 89 – Dotace a granty na investice z rozpočtu kraje.

Ř. 0714 = Definice č. 90 – Dotace a granty na investice z rozpočtu obce.

Ř. 0715 = Definice č. 91 – Dotace a granty na investice od ostatních subjektů.

Ř. 0716 = Definice č. 92 – Dotace a granty na investice ze zahraničí.

Ř. 0717 = Definice č. 93 – z ř. 0716 – Dotace a granty na investice z fondů EU.

Ř. 0718 = Definice č. 94 – Dotace a granty na investice celkem. Ř. 0718 = součet (Σ) ř. 0712 + 0713 + 0714 + 0715 + 0716.

VIII. Výdaje resp. náklady – vyplňují všechny knihovny, především pak ZKNP povinně vyplní ř. 0808 až 0810, byť by byl údaj nula.

Zdrojem údajů jsou stejné dokumenty jako pro oddíl VII¹⁵

Ř. 0801 = Definice č. 95 – Spotřeba materiálu energie a služeb.

Ř. 0802 = Definice č. 96 – z ř. 0801 – Nájem (Výdaje knihovny na nájem).

Ř. 0803 = Definice č. 97 – Osobní náklady. Ř. 0803 = součet (Σ) ř. 0804 + 0805 + 0806 + 0807.

Ř. 0804 = Definice č. 98 – z ř. 0803 – Mzdy (tj. platy).

Ř. 0805 = Definice č. 99 – z ř. 0803 – Ostatní osobní náklady.

Ř. 0806 = Definice č. 100 – z ř. 0803 – Náklady na zdravotní a sociální pojištění.

Ř. 0807 = Definice č. 101 – z ř. 0804 – Ostatní sociální náklady.

Ř. 0808 = Definice č. 102 z ř. 0801 – Náklady na pořízení knihovního fondu celkem.

Ř. 0809 = Definice č. 103 z ř. 0808 – Nákup předplatné periodik.

Ř. 0810 = Definice č. 104 z ř. 0808 – Nákup pořízení licencí na elektronické zdroje.

Ř. 0811 = Definice č. 105 – Daně a poplatky (bez daně z příjmů).

Ř. 0812 = Definice č. 106 – Daň z příjmů.

Ř. 0813 = Definice č. 107 – Odpisy dlouhodobého majetku.

Ř. 0814 = Definice č. 108 – Ostatní provozní náklady výše neuvedené.

Ř. 0815 = Definice č. 109 – Výdaje (náklady) celkem. Ř. 0815 = součet (Σ) ř. 0801 + 0803 + 0811 + 0812 + 0813 + 0814.

Ř. 0816 = Definice č. 110 z ř. 0815 – Výdaje na hlavní činnost.

Ř. 0817 = Definice č. 111 – Investiční výdaje (na hmotný a nehmotný majetek) celkem. Ř. 0816 = součet (Σ) ř. 0818 + 0819.

Ř. 0818 = Definice č. 112 z ř. 0817 – Výdaje na hmotný investiční majetek.

Ř. 0819 = Definice č. 112a z ř. 0817 – Výdaje na nehmotný investiční majetek.

IX. Síť knihoven k 31. 12. vyplňují pouze ty knihovny, které vyplňují výkaz v papírové podobě.

Ř. 901-902, Sl. 5 = **Definice č. 117** Ostatní základní knihovny s profesionálními pracovníky

Ř. 901-902, Sl. 6 = **Definice č. 118** Základní knihovny s neprofesionálními pracovníky

¹⁴ Definice vykazovaných položek z oblasti hospodaření a pro tento statistický účel budou uvedeny na webu KI NK ČR.

¹⁵ Definice vykazovaných položek z oblasti hospodaření a pro tento statistický účel budou uvedeny na webu KI NK ČR.

I. UŽIVATELÉ KNIHOVNY

II. SLUŽBY UŽIVATELŮM- VÝPŮJČKY

III. ELEKTRONICKÉ SLUŽBY

IV. MEZIKNIHOVNÍ VÝPŮJČNÍ SLUŽBA, VYDAVATELSKÁ ČINNOST

V. KULTURNÍ A VZDĚLÁVACÍ AKCE PRO VEŘEJNOST

VI. AKTIVITY PRO KNIHOVNY A PROVOZOVATELE, REGIONÁLNÍ FUNKCE (VÝBĚR)

